

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 91.140.10; 91.140.65; 27.160 **Duben 2009**

Tepelné solární soustavy a součásti - Soustavy stavěné na zakázku - Část 3: Metody zkoušení parametrů solárních zásobníků pro ohřev vody

ČSN
EN 12977-3
73 0305

Thermal solar systems and components – Custom built systems – Part 3: Performance test methods for solar water heater stores

Installations solaires thermiques et leurs composants – Installations assemblées a façon – Partie 3: Caractérisation des performances des dispositifs de stockage pour des installations de chauffage solaires

Thermische Solaranlagen und ihre Bauteile – Kundenspezifisch gefertigte Anlagen – Teil 3: Leistungsprüfung von Warmwasserspeichern für Solaranlagen

Tato norma je českou verzí evropské normy EN 12977-3:2008. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN 12977-3:2008. It was translated by Czech Office for Standards, Metrology and Testing. It has the same status as the official version.

Národní předmluva

Informace o citovaných normativních dokumentech

EN 12897 zavedena v ČSN EN 12897:2007 (75 5360) Zásobování vodou – Nepřímo ohřívané uzavřené zásobníkové ohřivače vody

EN 12828 zavedena v ČSN EN 12828:2005 (06 0205) Tepelné soustavy v budovách – Navrhování teplovodních tepelných soustav

EN ISO 9488 zavedena v ČSN EN ISO 9488:2001 (73 0300) Solární energie – Slovník

ISO 9459-5 nezavedena

Vypracování normy

Zpracovatel: Ing. Tomáš Matuška, Ph.D., IČ 67401678

Technická normalizační komise: TNK 43 Stavební tepelná technika

EVROPSKÁ NORMA EN 12977-3
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM Srpen 2008

ICS 91.140.10; 91.140.65; 27.160 Nahrazuje ENV 12977-3:2001

Tepelné solární soustavy a součásti - Soustavy stavěné na zakázku -
Část 3: Metody zkoušení parametrů solárních zásobníkových ohříváčů vody

Thermal solar systems and components - Custom built systems -
Part 3: Performance test methods for solar water heater stores

Installations solaires thermiques et leurs composants - Installations
assemblées a façon -
Partie 3: Caractérisation des performances
des dispositifs de stockage pour des installations
de chauffage solaires

Thermische Solaranlagen und ihre Bauteile - Kundenspezifisch
gefertigte Anlagen -
Teil 3: Leistungsprüfung von Warmwasserspeichern
für Solaranlagen

Tato evropská norma byla schválena CEN 2008-05-15.

Členové CEN jsou povinni splnit Vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se musí této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací dát status národní normy. Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru, má stejný status jako oficiální verze.

CEN

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum: rue de Stassart 36, B-1050 Brusel

© 2008 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoli formě a jakýmkoli prostředky Ref. č.
EN 12977-3:2008 E
jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

Obsah

Strana

Úvod 7

1	Předmět normy	8
2	Citované normativní dokumenty	8
3	Termíny a definice	8
4	Značky a zkratky	12
5	Rozdělení zásobníků	13
6	Laboratorní zkoušení zásobníků	13
6.1	Požadavky na zkušební trať	13
6.1.1	Obecně	13
6.1.2	Měřené veličiny a měřicí metody	15
6.2	Instalace zásobníku	16
6.2.1	Montáž	16
6.2.2	Přípojky	16
6.3	Zkušební a vyhodnocovací postupy	16
6.3.1	Obecně	16
6.3.2	Zkušební cykly	17
6.3.3	Zpracování údajů ze zkoušek	26
7	Zkouška zásobníku kombinovaná se zkouškou soustavy podle ISO 9459-5	26
8	Zkouška zásobníku podle EN 12897	27
9	Zkušební protokol	27
9.1	Obecně	27
9.2	Popis zásobníku	27
9.3	Výsledky zkoušky	28
9.4	Parametry pro modelování	28
Příloha A	(normativní) Srovnávací zkoušky modelu zásobníku	29
A.1	Obecně	29
A.2	Teplota zásobníku během pohotovostního stavu	29
A.3	Přenos tepla z výměníku tepla do zásobníku	29
Příloha B	(normativní) Verifikace výsledků zkoušky zásobníku	30

B.1	Obecně	30
B.2	Zkušební cykly pro verifikaci výsledků zkoušky zásobníku	30
B.2.1	Verifikační cykly z měření na zkušební trati zásobníku	30
B.2.2	Zkušební cykly získané během zkoušky celé soustavy podle ISO 9459-5	35
B.3	Cerifikační prostup	35
B.3.1	Obecně	35
B.3.2	Chyba v přenesených energiích	35
B.3.3	Chyba v přeneseném výkonu	35
Příloha C	(normativní) Srovnávací zkoušky pro identifikaci parametrů	36
Příloha D	(informativní) Požadavky na numerický model zásobníku	37
D.1	Obecně	37
D.2	Předpoklady	37
D.3	Výpočet energetické rovnováhy	37
Příloha E	(informativní) Určení parametrů zásobníku rozměrovou podobností	39
E.1	Obecně	39
E.2	Požadavky	39
E.3	Určení parametrů zásobníku	39
E.3.1	Tepelná kapacita zásobníku	39
E.3.2	Výška zásobníku	39
E.3.3	Určení měrné tepelné ztráty	40
E.3.4	Vzájemné výšky přípojek a teplotních čidel	40
E.3.5	Výměníky tepla	40
E.3.6	Parametr popisující degradaci teplotní stratifikace během pohotovostního stavu	40
E.3.7	Parametr popisující kvalitu teplotní stratifikace během přímého vybíjení	40
Příloha F	(informativní) Určení komfortu teplé vody	41
	Bibliografie	42
	Předmluva	

Tento dokument (EN 12977-3:2008) byl vypracován technickou komisí CEN/TC 312 „Tepelné solární soustavy a prvky“, jejíž sekretariát zajišťuje ELOT.

Této evropské normě je nutno nejpozději do února 2009 dát status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu je nutno zrušit nejpozději do února 2009.

Je třeba poukázat na možnost, že některé texty tohoto dokumentu se mohou týkat patentového práva. CEN [a/nebo CENELEC] nenesou odpovědnost za identifikaci některých nebo všech takových patentových práv.

Tento dokument nahrazuje ENV 12977-3:2001.

Norma „Tepelné solární soustavy a součásti – Soustavy stavěné na zakázku“ se skládá z následujících částí:

- prCEN/TS 12977-1: Obecné požadavky na solární ohřivače vody a kombinované soustavy
- prCEN/TS 12977-2: Zkušební metody
- EN 12977-3: Metody zkoušení parametrů solárních zásobníkových ohřivačů vody
- prCEN/TS 12977-4: Metody zkoušení parametrů solárních kombinovaných zásobníků
- prCEN/TS 12977-5: Metody zkoušení parametrů regulačního vybavení

POZNÁMKA U norem „prCEN/TS“ se očekává, že se v budoucnosti stanou normami CEN/TS.

Podle Vnitřních předpisů CEN/CENELEC jsou následující země povinny převzít tuto evropskou normu: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Island, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko.

Úvod

Zkušební metody pro zásobníky solárních tepelných soustav popsané v této normě jsou vyžadovány pro určení tepelného chování malých soustav stavěných na zakázku jak je uvedeno v prCEN/TS 12977-1.

Zkušební metoda popsaná v této normě poskytuje ucelený soubor parametrů, které jsou potřebné pro modelování tepelného chování zásobníku jako součásti malé solární tepelné soustavy postavené na zakázku.

Pro určení parametrů zásobníku jako tepelná kapacita a měrná tepelná ztráta je možné alternativně použít metodu normalizovanou v EN 12897.

POZNÁMKA 1 Již existující zkušební metody pro zásobníky konvenčních tepelných soustav nejsou dostatečné s ohledem na solární tepelné soustavy. Je to dáno skutečností, že chování solárních tepelných soustav závisí mnohem více na tepelném chování zásobníku (např. stratifikace, tepelné ztráty) než u konvenčních soustav. Proto je nezbytný dokument pro popis chování zásobníků pro solární tepelné soustavy.

POZNÁMKA 2 Pro další informaci o zkušebních metodách pro popis chování zásobníků, viz [1] v bibliografii.

1 Předmět normy

Tato norma stanovuje zkušební metody pro popis chování zásobníků, které jsou určeny pro použití v malých soustavách stavěných na zakázku jak je uvedeno v prCEN/TS 12977-1.

Zásobníky zkoušené podle tohoto dokumentu jsou obecně používány v solárních soustavách pro přípravu teplé vody. Nicméně, podle zkušebních metod uvedených v tomto dokumentu může být vyhodnocováno také tepelné chování všech ostatních tepelných zásobníků s vodou jako akumulací látkou.

Dokument se vztahuje na zásobníky se jmenovitým objemem mezi 50 l a 3 000 l.

Tento dokument se nevztahuje na kombinované zásobníky. Metody zkoušení parametrů solárních kombinovaných zásobníků jsou uvedeny v prCEN/TS 12977-4.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.